

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Szent István Campus

Vidékfejlesztési Agrármérnök Alapszak

EMŐD KOMPLEX HELYZETFELTÁRÓ TANULMÁNYA

Belső konzulens:

Dr. Farkas Tibor

Tanszékvezető, egyetemi docens

Készítette:

Szabó Patrik

OQ7MHQ

egyetemi hallgató

Gödöllő

2024

Tágabb lakókörnyezetemre, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyére is jellemző a lakosság elvándorlása, kiváltképp a képzett munkaerőé. A vármegyében országos átlagban kiemelkedően magasnak mondható a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű lakosok aránya. Így az itt élőknek számos társadalmi, gazdasági problémákkal kell megküzdeniük. Olyan jelenségek figyelhetők meg, mint a cigány lakosság magas aránya, folyamatos növekedése, a növekvő szegregáció stb. Sajnos sok szempontból nem jelent kivételt a szülőhelyemül szolgáló Emőd település sem. Ezért is tartottam fontosnak Emőd helyzetfeltárásának, helyzetértékelésének elkészítését.

Céлом volt feltárni, hogy Emőd település vonatkozásában milyen ok-okozati tényezők játszanak szerepet a keresőképes lakosság elvándorlásában. Szintén céлом volt azonosítani azokat a tényezőket, programokat, fejlesztéseket, melyek hozzájárulhatnak a negatív folyamatok megfordításához. Ugyancsak céлом volt annak meghatározása, hogy miként lehetne a cigány lakosságot a helyi életbe integrálni. A dolgozat készítése során három kutatási kérdést vizsgáltam.

A szakirodalmi áttekintés során olyan témákat jártam körül, mint a 21. századi vidék kihívásai. Áttekintettem a népesség elvándorlásban szerepet játszó tényezőket, az elvándorlás motivációit, okait. Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyét helyeztem górcső alá, kiemelt figyelmet fordítva a társadalmi, gazdasági problémákra, kihívásokra. Ugyancsak vizsgáltam a helyzetértékelés fontosságát a vidékfejlesztésben. Vizsgáltam a kisvárosok helyzetét statisztikai adatok tükrében. Végül kutattam, hogy mitől lehet élhető egy kisváros, mi lehet a népességmegőrzés kulcsa.

A szakirodalmi áttekintés is rávilágított arra, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén megyére kiemelten jellemző a lakosság elvándorlása, főleg a főváros, Pest és Győr-Moson-Sopron vármegyék irányába. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye mellett az egyik leginkább érintett vármegye az elvándorlás szempontjából.

A szakdolgozat készítése során egyrészt szekunder kutatásra kerítettem sort, melyhez a KSH és a TEIR adatbázisait használtam. Emőd településsel kapcsolatban kerestem statisztikai adatokat legalább ötéves időtávra. Szintén sort kerítettem PEST-elemzés készítésére. Emőd város politikai, gazdasági, szociális/társadalmi és technológiai környezetét vizsgáltam. Végül kérdőíves felmérést végeztem emödi lakosok körében. Előzetesen a minta nagyságát 100 főben határoztam meg, végül 112 lakost kérdeztem meg a 15 kérdésből álló kérdőívemmel.

2012 és 2020 között Emőd lakossága folyamatosan csökkent, majd 2020 – 2021 között minimális növekedés volt megfigyelhető. Ez optimizmusra adhat okot azzal kapcsolatban, hogy az elvándorlási folyamat megfordítható.

A PEST-elemzés eredményei azt mutatják, hogy mivel a képviselőtestület ellenzékiekből áll, így igen nehéz az érdekérvényesítő képessége. Ez a jelenség figyelhető meg a megyei önkormányzatban is. A romok takarítása, a fejlesztések megvalósítása igen nehezen valósítható meg ellenszélben. Ugyancsak problémát jelent, hogy a város vezetősége nem kommunikál a lakosok irányába. Gazdasági környezetet, tényezőket vizsgálva azt látjuk, hogy nem igazán vannak munkahelyeket biztosító vállalkozások a településen. Az önkormányzati bevételek csökkenek, így kevesebb forrás jut szociális intézkedésekre is. A szociális és technológiai tényezőket feltárva, elemezve is azt láthatjuk, hogy a települést számos probléma sújtja.

Vizsgáltam az emődi fiatalok elvándorlásának gazdasági okait. A kapott eredmények alapján megállapítható, hogy a legnagyobb problémát az alacsony kereseti lehetőségek jelentik, valamint az, hogy a munkavállalás csak ingázással oldható meg. A településen nincsenek munkalehetőségek.

Összességében elmondható, hogy az emődi fiatalok elvándorlásában igen meghatározó szerepet játszanak a különböző gazdasági okok. A kulturális okok, társadalmi tényezők, egészségügyi ellátásból fakadó okok és az oktatás valamivel kevésbé járulnak hozzá az elvándorláshoz, azonban ezek is problémát jelentenek.

A fiatalok megtartásához elengedhetetlen lenne bevásárlóközpontok, szupermarketek építése, szórakozóhelyek, sportlétesítmények építése, valamint a közterek fejlesztése. De egy egészségház építésére is szükség lenne. Ezek nagymértékben hozzájárulnának a településen élők életminőségének javításához.

Összességében megállapítható, hogy a vizsgált időszakban csökkent Emőd település népessége, azonban a negatív folyamat még megfordítható. A kérdőíves felmérésben megkérdezettek közel fele gondolta úgy, hogy a település nem vagy kevésbé vonzó a fiatalok számára, ebben leginkább gazdasági okok játszanak szerepet. Mivel a településen viszonylag nagy a dohányzó, alkoholizáló fiatalok aránya, így mindenféleképpen szükség lenne egészségfejlesztésekre, melyhez elengedhetetlen a szociális infrastruktúra fejlesztése.